

ข่าวเด่นรายสัปดาห์จากเบอร์ลิน

(Weekly news from Berlin)

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน

16 มกราคม 2569

ธุรกิจรีไซเคิลอาจเป็นโมเดลความสำเร็จใหม่ของยุโรป

ปัจจุบันยุโรปกำลังอยู่ในจุดเปลี่ยนของโมเดลความสำเร็จทางอุตสาหกรรม ที่ในอดีตอิงกับ (1) ความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรม (2) ความแข็งแกร่งด้านการส่งออก (3) ความมั่นคงตลาดโลก และ (4) พลังงานราคาถูก แต่ตอนนี้กำลังเผชิญหน้ากับแรงกดดัน (1) ความขัดแย้งในระดับภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical) (2) ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ และ (3) ราคาวัตถุดิบที่ผันผวน ได้เปลี่ยนแปลงสมมติฐานขั้นพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ ซึ่งจีนได้เปลี่ยนตัวเองจากในอดีตที่เป็นเพียงตลาดซื้อ – ขายสินค้า กลายมาเป็นคู่แข่งทางเทคโนโลยีของยุโรปและสหรัฐฯ การใช้นโยบายฟื้นฟูอุตสาหกรรมโดยการสร้างมูลค่าในประเทศ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็คือความยืดหยุ่นที่เป็นแกนหลัก (Guiding Principles) ของภูมิภาคสำหรับยุโรปโดยเฉพาะสำหรับเยอรมนี อย่างไรก็ตามสหภาพยุโรป (EU) มีข้อได้เปรียบที่ถูกมองข้ามไปข้อหนึ่ง คือ ภูมิทัศน์อุตสาหกรรมที่หนาแน่นที่สุดแห่งหนึ่งของโลก และด้วยเหตุนี้จึงเป็นจุดแข็งที่ดีที่สุดสำหรับการสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (ธุรกิจรีไซเคิลแบบครบวงจร) อย่างเป็นระบบ ซึ่งเรื่องนี้ ไม่เพียงแต่เป็นแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังสามารถผสมผสานนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การสร้างความเป็นอิสระและศักยภาพในการเติบโตด้านเศรษฐกิจที่ และการลดการปล่อยคาร์บอนได้อีกด้วย เยอรมนีและยุโรปสามารถสร้างมาตรฐาน และต้องกำหนดมาตรฐานในด้านนี้ก่อนที่ประเทศคู่แข่งอื่น ๆ จะสร้างและกำหนดมาตรฐานขึ้นมา

ปัจจุบันในระบบเศรษฐกิจโลกมีเพียง 7% เท่านั้น ที่ถูกนำเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งเป็นเรื่องตรงกันข้ามกับความเชื่อที่แพร่หลายในปัจจุบัน เศรษฐกิจหมุนเวียนนั้น มีความหมายมากกว่าการรีไซเคิล แต่มันคือการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีการบริโภควัตถุดิบหลักกว่า 100 พันล้านตัน และแนวโน้มด้านมูลค่าเพิ่มที่อาจเกิดขึ้นจากระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนคิดเป็นมูลค่า 4.5 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยประมาณ ที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ในตอนนี้เรายังคงใช้ชีวิตอยู่ภายใต้รูปแบบอุตสาหกรรมเชิงเส้นตรงที่ดำเนินไปในทิศทางเดียวของศตวรรษที่ 19 อยู่ นั่นก็คือ การสกัด การนำมาใช้ และการกำจัด รูปแบบอุตสาหกรรมนี้แสดงให้เห็นได้ชัดว่า เป็นรูปแบบที่มีความเสี่ยงมากเกินไป

หมายเหตุ - ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจ

เท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดใด ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

และมีขีดจำกัด ซึ่งสิ่งนี้เป็นความท้าทาย 2 เรื่อง สำหรับยุโรป เรื่องแรก เราแทบไม่มีแหล่งสำรองวัตถุดิบของตนเองในยุโรปเลย และเรื่องที่สอง ยานพาหนะและวัสดุหมดอายุการใช้งานก็กำลังถูกส่งออกจากยุโรป ซึ่งวัสดุหมดอายุเหล่านี้เป็นทรัพยากรที่มีค่าที่เราต้องการสร้างมูลค่าของเราเอง หากเราต้องการที่จะมีศักยภาพในการแข่งขัน และเป็นอิสระด้านทรัพยากรไปพร้อม ๆ กัน เราต้องสร้างอุตสาหกรรมที่อนุรักษ์ทรัพยากร ขยายการใช้งานทรัพยากร และนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ขึ้นมา ด้วยผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้สามารถถอดประกอบ ซ่อมแซม ปรับปรุง และรีไซเคิลได้ ยกตัวอย่างเช่นแบตเตอรี่จากรถยนต์ไฟฟ้าที่สามารถมีชีวิตที่สองในรูปแบบอื่น ๆ เช่นนำไปใช้เป็นแบตเตอรี่สำหรับจัดเก็บพลังงานแล้ว หลังจากนั้นก็สามารถนำไปเป็นทรัพยากรคุณภาพสูงสำหรับนำมาผลิตเซลล์แบตเตอรี่ใหม่ต่อไปเป็นต้น คุณค่าของผลิตภัณฑ์หนึ่งชนิดไม่ได้สิ้นสุดที่หน้าประตูโรงงาน แต่เริ่มต้นเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์

สิ่งนี้เปิดพื้นที่อุตสาหกรรมใหม่ การสร้างคุณค่าของผลิตภัณฑ์แบบย้อนกลับ ซึ่งอาจสามารถทำกำไรได้ไม่น้อยไปกว่าการสร้างคุณค่าของผลิตภัณฑ์เชิงเส้นตรง อย่างการเปลี่ยนไปใช้รถยนต์ไฟฟ้า (EV) เป็นสิ่งที่ถูกต้อง จำเป็น และจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน การใช้ EV ช่วยลดการปล่อยมลพิษ และลดการพึ่งพาการนำเข้าน้ำมัน อย่างไรก็ตาม ก็สร้างความพึ่งพาทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical) ใหม่ ๆ ด้วยเช่นกัน ในตอนนี้ประมาณ 3 ใน 4 ของการผลิตแบตเตอรี่ทั่วโลกกระจุกตัวอยู่ในจีน ซึ่งหากไม่มีกำลังการผลิตแบตเตอรี่ของเราเองในยุโรป ยุโรปอาจเสี่ยงที่จะเปลี่ยนจากการพึ่งพาน้ำมันไปเป็นการพึ่งพาแบตเตอรี่แทน เราไม่เพียงแต่ต้องปลดปล่อยตัวเองจากภาวะผูกพันเชื้อเพลิงฟอสซิลเท่านั้น แต่เรายังต้องเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการพึ่งพาทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical) อีกด้วย ซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นหัวใจในการสร้างอธิปไตยทางอุตสาหกรรม การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งต่อไปจะต้องเป็นแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนนั่นเอง ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นความรับผิดชอบของระบบนิเวศในภาคเศรษฐกิจทั้งหมด ตั้งแต่ผู้ผลิตขั้นต้น บริษัทรีไซเคิล บริษัทเคมีภัณฑ์ ผู้ให้บริการพลังงาน บริษัทโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัย นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสสำหรับการวิจัย และสร้างโอกาสให้ทุกภาคส่วนอุตสาหกรรมอีกด้วย นี่คือการจุดแข็งของยุโรป เรามีระบบนิเวศในภาคเศรษฐกิจที่สามารถเปลี่ยนไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนได้ บริษัทขนาดใหญ่อย่างบริษัท Volkswagen สามารถนำเศรษฐกิจหมุนเวียนไปใช้ในระดับอุตสาหกรรมได้ ซึ่ง Volkswagen เองก็กำลังดำเนินการในเรื่องนี้อยู่แล้ว เพราะว่าการใช้วัตถุดิบหลักน้อยลงนั้นไม่เพียงแต่ลดการสร้างมลพิษเท่านั้น แต่ยังลดต้นทุนซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของบริษัทใน EU ออกไปอีกด้วย นอกจากนี้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนยังส่งเสริมการเติบโต ผ่านการรับคืน และแปรรูปชิ้นส่วน เทคโนโลยีการแยกชิ้นส่วน และการซ่อมแซมแบบใหม่ หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ เช่นในสินค้าอย่างแบตเตอรี่เป็นต้น นี่เป็นโอกาสของยุโรปที่จะใช้ประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เป็นจุดแข็งของนโยบายอุตสาหกรรม

หมายเหตุ - ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจ

เท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดใด ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

เหมือนกับการยกระดับระบบการดำเนินงานทางอุตสาหกรรมของเรา โดยการยกระดับนี้ผสมผสานการลดการปล่อยคาร์บอนเข้ากับความมั่นคงด้านทรัพยากร และการเติบโตเศรษฐกิจเข้าด้วยกัน เป็นการสร้างอำนาจอธิปไตย และความมั่นคงในการแข่งขันระดับโลกที่ในปัจจุบันกำลังมีการปรับโครงสร้างการแข่งขันใหม่หมด ตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1990 งานวิจัยทางอุตสาหกรรมตระหนักถึงความสำคัญของระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนของเยอรมนีในฐานะศูนย์กลางอุตสาหกรรมมานานแล้ว โดยในปัจจุบันภายใต้แรงกดดันจากสถานการณ์โลกในปัจจุบัน ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนกำลังมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะช่วยให้ยุโรปอยู่ในตำแหน่งที่ควรจะเป็น นั่นคือยืนอยู่แถวหน้าของนวัตกรรมอุตสาหกรรมระดับโลก เราควรคว้าโอกาสนี้ไว้ และอย่าปล่อยให้คนอื่นได้ไป

บทความโดยนาย Dirk Voeste ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายความยั่งยืน (Chief Sustainability Officer) ของบริษัท Volkswagen

จาก Handelsblatt 16 มกราคม 2569